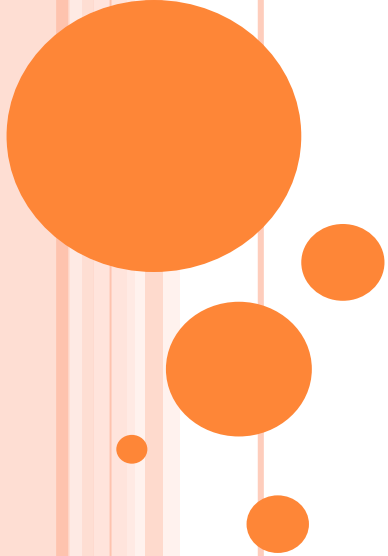

İŞLETME FİNANSI

FİNANSAL ANALİZ

FİNANSAL ANALİZ

MALİ TABLolar

- **Finansal tablolar**; muhasebe sistemi içinde kaydedilen ve toplanan bilgilerin, belirli zaman aralıklarıyla bu bilgileri kullanacak olanlara iletilmesini sağlayan araçlardır.
- **Temel Mali Tablolar**
  - Bilanço
  - Gelir Tablosu
- **Ek Finansal Tablolar**
- Satışların maliyeti tablosu
  - Nakit Akım Tablosu
  - Fon Akım Tablosu
  - Net İşletme Sermayesi Değişim Tablosu
  - Kar Dağıtım Tablosu
  - Özkaynak Değişim Tablosu

- **Bilanço**, bir işletmenin belli bir anda sahip olduğu varlıklarla, bu varlıkların sağlandığı kaynakları bir düzen içinde gösteren mali tablodur.
- **Gelir tablosu**, bir işletmenin belirli bir hesap döneminde elde ettiği gelirlerle, yaptığı giderleri, tasnifli bir şekilde gösteren ve bir dönem faaliyetinin sonucunu kâr veya zarar olarak özetleyen tablodur.

BİLANÇO

İşletme Adı, Tarih, Para Birimi,

1. DÖNEN VARLIKLAR	3. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR
10. Hazır Değerler	30. Mali Borçlar
11. Menkul Kıymetler	32. Ticari Borçlar
12. Ticari Alacaklar	33. Diğer Borçlar
13. Diğer Alacaklar	34. Alınan Avanslar
15. Stoklar	35. Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım <u>Hakediş</u>
17. Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri	36. Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler
18. Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	37. Borç ve Gider Karşılıkları
19. Diğer Dönen Varlıklar	38. Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Karşılıkları
2. DURAN VARLIKLAR	39. Diğer Kısa Vadeli Yabancı kaynaklar
22. Ticari Alacaklar	4. UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR
23. Diğer Alacaklar	40. Mali Borçlar
24. Mali Duran Varlıklar	42. Ticari Borçlar
25. Maddi Duran Varlıklar	43. Diğer Borçlar
26. Maddi Olmayan Duran Varlıklar	44. Alınan Avanslar
27. Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar	47. Borç ve Gider Karşılıkları
28. Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	48. Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Karşılıkları
29. Diğer Duran Varlıklar	49. Diğer Uzun Vadeli Yabancı kaynaklar
	5. ÖZ KAYNAKLAR
	50. Ödenmiş Sermaye
	52. Sermaye Yedekleri
	54. Kar Yedekleri
	57. Geçmiş yıllar karları
	58. Geçmiş yıllar Zararları (-)
	59. Dönem Net Karı (Zararı)

İŞLETME ÖZET GELİR TABLOSU

	Önceki Dönem	Cari Dönem
A- BRÜT SATIŞLAR		
B- SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)		
C- NET SATIŞLAR		
D- SATIŞLARIN MALİYETİ		
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI		
E- FAALİYET GİDERLERİ		
FAALİYET KARI VEYA ZARARI		
F- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR		
G- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR (-)		
H- FİNANSAMAN GİDERLERİ		
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR		
İ- OLĞANDIŞI GELİR VE KARLAR		
J- OLĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)		
DÖNEM KARI VEYA ZARARI		
K- DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞ.(-)		
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI		

FİNANSAL ANALİZ

- Finansal analiz, finansal tablolardaki çeşitli hesaplar arasındaki ilişkilerin kurulmasını, ölçülmesini ve yorumlanmasını kapsayan faaliyetler toplamıdır.
- Finansal analizle, bir işletmenin geçmiş faaliyetleri değerlendirildiği gibi, mevcut durumun saptanması ve geleceğe ilişkin tahminlerin yapılması da kolaylaşır.
- Finansal analiz; finansal planlama ve finansal denetimin ön koşuludur.

- Kimler finansal analiz yapar?

1. İşletme içi uzmanlar
2. İşletmeye kredi veren 3. kişi ya da kurumlar
3. Yatırımcılar

- İşletme ile ilgili finansal analiz yapılırken bilgiler bilanço ve gelir tablosundan elde edilir. Temel mali tablolar olarak nitelendirilen bilanço ve gelir tablosu bir işletmenin belli bir faaliyet dönemindeki mali durumu ve mali durumundaki değişiklikleri açıklayan bir araç niteliğindedir.
- Analist gerekli görürse işletme yöneticilerinden ek ilave bilgilerde isteyebilir (Yönetici geçmişi, yeteneği, işletme geçmişi ve faaliyetleri, organizasyon yapısı vs.)

○ Finansal analizin amacı:

1. İşletmenin likidite durumu
2. İşletmenin karlılık durumu
3. İşletmenin sermaye yapısı
4. İşletmenin aktiflerinin kullanım durumu
5. İşletme ile ilgili önemli trendlerin elde edilmesi

FINANSAL ANALİZDE BAŞARILI OLMAK İÇİN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

1. Finansal tabloları doğru yorumlayabilmek için **muhasebe teori ve uygulamalar** bilinmelidir.
2. Finansal analiz yapılırken, işletmenin ve ait olduğu **iş kolunun** özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır.
3. Değerlendirme dönemindeki **ekonomik koşullar** göz önünde bulundurulmalıdır.
4. **İşletmenin politikaları** ve yöntemleri bilinmelidir
5. Elde edilen analiz sonuçları **mantıklı** bir şekilde yorumlanmalıdır.

ANALİZ TÜRLERİ

1. Amacına Göre Analiz Türleri

- Yönetim Analizi
- Kredi Analizi
- Yatırım Analizi

2. Kapsamına (Yapılışına) Göre Analiz Türleri

- Statik Analiz
- Dinamik Analiz

3. Analistçinin Statüsüne Göre

- İç Analiz
- Dış Analiz

AMACINA GÖRE ANALİZ TÜRLERİ:

YÖNETİM ANALİZİ:

- İşletme yöneticilerinin alacakları kararlara dayanak olacak verilerin hazırlanması amacıyla yapılan analizdir.
- Gerçekleştirilen bu analizde bir bütün olarak işletme faaliyetlerinin başarıya ulaşıp ulaşmadığı çeşitli bölüm ve mamüllerle ilgili verimlilik durumu, hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı ulaşılmamışsa bunların nedenleri işletmenin sektör içindeki yeri ve payı ürün bileşenleri ve fiyatlandırma politikaları gibi her aşamasında doğru ve düzeltici kararlara ulaşılması hedeflenir. Yapılan bu analizde mali raporların yanı sıra iç raporlarda yer alan verilerde kullanılır.

○ KREDİ ANALİZİ :

İşletmeye kredi sağlayanlar ile işletmelerde ticari ilişkilerde bulunan özellikle kredili mal satan firmalar mali durumu ve işletmenin borç ödeme gücünü tespit etmek amacıyla yapılan analizdir.

Kredi analizinde işletmenin dönen varlıkları ile kısa vadeli yabancı kaynakları ile ilişkiler çok önemlidir. Bu nedenle bu analiz yapılırken bu iki kalem arasındaki ilişkiyi dikkate analiz teknikleri uygulanır. Bunlara destek olmak amacıyla gelir tablosunda yer alan kalemler kullanılarak işletmenin kârlılığı alacak ve stok devir hızlarının değerleri dikkate alınır. Tüm bunların yanı sıra yöneticilerin nitelikleri ve sektördeki değişmelerde dikkate alınmalıdır

○ YATIRIM ANALİZİ:

İşletmenin mevcut ve potansiyel ortakları ile işletmeye yatırım yapmayı düşünenlerin ayrıca işletmeye uzun vadeli borç sağlayanların yaptırdıkları analizdir.

Yukarıda sağlamış olduğu kurumlar işletmenin sürekliliği yatırımın güvencesi kârlılığı gelecekteki kazanma gücü ve hisse senetlerindeki değer artışlarını tespit etmek amacıyla bu analizi yapar. Ortaklar veya ortak olmayı düşünenler bu analiz için gerekli bilgilere mali tablolardan ve bunların analizinden ulaşır. Uzun vadeli borç sağlayanlar ise işletmenin borç ödeme gücü ile ilgilenirler ve yine aynı verileri kullanırlar.

KAPSAMINA (YAPILIŞINA) GÖRE ANALİZ TÜRLERİ

- STATİK ANALİZ: İşletmenin belirli bir tarihte düzenlemiş veya belirli bir döneme ait mali tablo kalemleri arasındaki ilişkileri tespit edilip incelendiği analizdir. Diğer bir ifadeyle işletmenin tek bir dönemine ait finansal veriler bu analize konu olur.
- DİNAMİK ANALİZ: İşletmenin birbirini izleyen dönemlere ait finansal verilerin ve göstermiş oldukları verileri birbiriyle karşılaştırmak üzere gerçekleştirilen analizdir.

ANALİSTÇİNİN STATÜSÜNE GÖRE

- İÇ ANALİZ : Analizi yapan analistçi işletmenin içinden biridir ve bu analiz türünde işletmenin finansal verilerinin yanı sıra gerekli duyulan her türlü veri işletme içinden elde edilebilir.
-
- DIŞ ANALİZ : Analizci işletmenin dışından biridir ve sadece işletmenin vermekte arzulu olduğu verileri kullanarak bu analizi gerçekleştirmek durumundadır.

FİNANSAL TABLOLARIN ANALİZ TEKNİKLERİ

- Karşılaştırmalı Tablolar Analizi (Yatay Analiz),
- Yüzde Yöntemiyle Analiz (Dikey Analiz),
- Eğilim Yüzdeleri ile Analiz (Trend Analizi)
- Oran Yöntemi ile Analiz (Rasyolar)

KARŞILAŞTIRMALI TABLOLAR ANALİZİ

(YATAY ANALİZ)

- Bir işletmenin iki ya da daha fazla döneme ait finansal tablolar, bir birini izleyen dönemlerde karşılaştırılmalı olarak analiz edilmek istendiğinde karşılaştırmalı tablolar analizinden yararlanır.
- Bir işletmenin birden fazla dönemlerine ait tablolar karşılaştırılmalı olarak düzenlenir. Bu tablolar en az iki dönem olmak üzere, iki dönemden daha fazla dönemler içinde düzenlenebilir.
- Bu tür tablolardan işletmenin geçmiş yıllarına ait finansal durumunu görmek mümkün olurken işletmenin mevcut finansal durumun ile ilgili bilgiye de sahip olmak mümkündür. Bu tabloların analizi sonucunda da gelecek yıllara ait finansal durum hakkında fikir sahibi olmakta mümkündür

- Finansal tablo analizi ikiden daha fazla yıllar için yapılırsa ya başlangıç yılı **baz yıl** olarak alınır ya da her bir yıl öncesindeki yıl baz yıl olarak dikkate alınır.
- Kalemler arasındaki farklar ve değişim yüzdeleri belirlendikten sonra, bu değişimlere sebep olabilecek nedenler aranır. Aktif kalemdeki bir artış aktifteki bir azalıştan mı yoksa pasifteki bir artıştan dolayı meydana gelmiş olabilir ya da bunun tam tersi olabilir. Kalemlerdeki değişimler hesaplandıktan sonra kalemlerdeki değişimlerin olumlu ya da olumsuz olarak yorumlanması gerekir.
- Değişim tutarı= cari dönem - baz dönem
- Değişim yüzdesi= Değişim tutarı / baz dönem

- **Örnek:** ABC AŞ.'nin Dönen varlıkları ayrıntılı ve karşılaştırılmalı olarak verilmektedir. Karşılaştırmalı analizini yapınız.

	2018	2019
DÖNEN VARLIKLAR		
100 KASA	18.000	28.000
101 ALINAN ÇEKLER	21.600	41.000
102 BANKALAR	27.000	54.000
103 VER. ÇEKLER VE ÖD. EMİRLERİ	(5.400)	(3.000)
110 HİSSE SEN.	36.000	18.000
120 ALICILAR	45.000	80.000
153 TİCARİ MALLAR	80.000	140.000
TOPLAM	222.200	358.000

	2018	2019	Artış/Azalış Tutarı	Artış/Azalış Yüzdesi (%)
100 KASA	18.000	28.000	+10.000	55,55
101 ALINAN ÇEKLER	21.600	41.000	+19.400	89,81
102 BANKALAR	27.000	54.000	+27.000	100,00
103 VER. ÇEKLER VE ÖD. EMİRLERİ	(5.400)	(3.000)	-1.400	-25,92
110 HİSSE SEN.	36.000	18.000	-18.000	-50,00
120 ALICILAR	45.000	80.000	+35.000	77,78
153 TİCARİ MALLAR	80.000	140.000	+60.000	75,00
TOPLAM	222.200	358.000	135.800	61,11

KARŞILAŞTIRMALI TABLOLAR ANALİZİ (YATAY ANALİZ)

ÖR 1:

X İŞL

KARŞILAŞTIRMALI BİLANÇO (TL)

AKTİF	ÖNCEKİ DÖNEM Y ₁	CARİ DÖNEM Y ₂	FARK İŞLEM	FARK	YÜZDE İŞLEM	YÜZDE %
1. DÖNEN VARLIKLAR			Y2-Y1		$((Y2-Y1)/Y1)*100$	
KASA	1.000	500	500-1000	-500	$(-500/1000)*100$	50
BANKA	500	1.000	1000-500	500	$(500/500)*100$	100
T. ALACAKLAR	2.000	1.500	1500-2000	-500	$(-500/2000)*100$	25
STOKLAR	4.500	4.000	4000-4500	-500	$(-500/4500)*100$	11
DÖNEN VARLIK TOPLAMI	8.000	7.000	7000-8000	-1.000	$(-1000/8000)*100$	13
2. DURAN VARLIKLAR						
BİNALAR	8.000	10.000	10000-8000	2.000	$(2000/8000)*100$	25
BİRİKMİŞ AMORT	1.600	2.000	2000-1600	400	$(400/1600)*100$	25
TES MAK CİHAZ	4.000	6.000	6000-4000	2.000	$(2000/4000)*100$	50
BİR AMORT	400	1.000	1000-400	600	$(600/400)*100$	150
DURAN VARLIK TOPLAMI	10.000	13.000	13000-10000	3.000	$(3000/10000)*100$	30
AKTİF TOPLAMI	18.000	20.000	20000-18000	2.000	$(2000/18000)*100$	11
PASİF						
3. KVB						
SATICILAR	1.500	550	550-1500	-950	$(-950/1500)*100$	63
BORÇ SENETLERİ	1.000	1.450	1450-1000	450	$(450/1000)*100$	45
KVB TOPLAMI	2.500	2.000	2000-2500	-500	$(-500/2500)*100$	20
4. UVB						
BANKA KREDİLERİ	4.430	4.750	4750-4430	320	$(320/4430)*100$	7
UVB TOPLAMI	4.430	4.750	4750-4430	320	$(320/4430)*100$	7
5. ÖZKAYNAKLAR						
SERMAYE	10.000	12.000	12000-10000	2.000	$(2000/10000)*100$	20
GEÇMİŞ YIL KARLARI	400	200	200-400	-200	$(-200/400)*100$	50
DÖNEM NET KARI	670	1.050	1050-670	380	$(380/670)*100$	57
ÖZKAYNAK TOPLAMI	11.070	13.250	13250-11070	2.180	$(2180/11070)*100$	20
PASİF TOPLAMI	18.000	20.000	20000-18000	2.000	$(2000/18000)*100$	11

X İŞL

KARŞILAŞTIRMALI GELİR TABLOSU

	ÖNCEKİ DÖNEM	CARİ DÖNEM	İŞLEM	DEĞŞİM TUTARI	İŞLEM	YÜZDE %
BRÜT SATIŞLAR	40.000	50.000	50000-40000	10.000	$((50000-40000)/40000)*100$	25
SAT İND	2.000	5.000	5000-2000	3.000	$(3000/2000)*100$	150
NET SATIŞLAR	38.000	45.000	45000-38000	7.000	$(7000/38000)*100$	18
SATIŞLARIN MALİYETİ	28.000	32.500	32500-28000	4.500	$(4500/28000)*100$	16
BRÜT SATIŞ KAR/ZARAR	10.000	12.500	12500-10000	2.500	$(2500/10000)*100$	25
FAALİYET GİD	5.000	7.000	7000-5000	2.000	$(2000/5000)*100$	29
P.S.D.GİD	2.000	3.000	3000-2000	1.000	$(1000/2000)*100$	50
GEN YÖN GİD	3.000	4.000	4000-3000	1.000	$(1000/3000)*100$	33
FAALİYET KAR/ZARAR	5.000	5.500	5500-500	500	$(500/5000)*100$	10
D. FAAL OL GEL KAR	200	500	500-200	300	$(300/200)*100$	150
D FAAL OL GİD ZARAR	250	200	200-250	-50	$(-50/250)*100$	-20
FİNANSMAN GİD	3.950	4.300	4300-3950	350	$(350/3950)*100$	9
OLAĞAN KAR/ZARAR	1.000	1.500	1500-1000	500	$(500/1000)*100$	50
OL DIŞI GEL KAR	-	-		-		-
OL DIŞI GİD ZAR	-	-		-		-
DÖNEM KARI VEYA ZARARI	1.000	1.500	1500-1000	500	$(500/1000)*100$	50
D KARI VERG VE DİĞ YAS YÜK KAR	330	450	450-330	120	$(120/330)*100$	36
DÖNEM NET KAR/ZARAR	670	1.050	1050-670	380	$(380/670)*100$	57

- KAYNAKÇA
- İşletmelerde Finansal Yönetim (Prof. Dr. Ali Ceylan, Doç Dr. Turhan Korkmaz), 9. baskı, EKİN kitabevi
- Finansal Yönetim (Öztin Akgüç), 7. baskı, Avcıol basınıyayın
- İşletme Finansı (Mehmet Bolak), Birsen Yayınevi

Sağlıkla Kalın
İyi Çalışmalar Dilerim

